

Zápis z 5. jednání Pracovní skupiny pro rovné příležitosti

MÍSTNÍ AKČNÍ PLÁN ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ V ORP PACOV II

Reg. číslo: CZ.02.3.68./0.0/0.0/17_047/0010687

Datum konání: 17. 2. 2020 od 14.00 hod.

Místo konání: MěÚ Pacov, náměstí Svobody 320, 2. podlaží – kancelář starosty města

Seznam účastníků: viz. Prezenční listina (příloha zápisu)

Omluveni: Mgr. Kateřina Hodinková

Program:

1. Úvod – představení členů PS, RT a hostů, objasnění tématu PS – Sebepoškozování v návaznosti na MAP II
2. Náhled do problematiky, zmapování aktuálního stavu v území, příklady z praxe a prevence (např. spolupráce odborníků aj.)
3. Projednání návrhů k řešení problematiky, diskuse
4. Závěr setkání

1) Úvod – představení členů PS, RT a hostů, objasnění tématu PS – Sebepoškozování v návaznosti na MAP II

Ivana Ťoupalová zahájila a přivítala přítomné na zasedání pracovní skupiny pro rovné příležitosti. Současně představila **hosty jednání - pan Pavel Tychtl (zástupce Evropské komise), Mgr. Miroslav Šafařík (supervizor v NDZM Spirála), Mgr. Lenka Povondrová (ředitelka ZŠ Lukavec).**

Bylo objasněno téma PS – Sebepoškozování v návaznosti na MAP II - podle postupů MAP II je žádoucí cesta k vytváření komplexní péče o rodinu a děti. Je potřeba si uvědomit, že téma zasahuje do vzdělávací a sociální oblasti, která má vliv na podporu žáků s potřebou podpůrných opatření.

Ivana Ťoupalová zdůraznila, že se jedná o velmi citlivé téma, které si na základě předchozího jednání PS pro RP žádá pozornost. Zdeňka Tulachová doplnila, že nechceme téma uspíšit ani zanedbat - vycházíme z toho, že se problematika objevila v území a tímto na ní reagujeme.

Cílem setkání tedy je:

- zmapovat problematiku (stav v území), definovat příčiny
- zjistit, zda-li je potřeba jí řešit
- navrhnout možná řešení

2) Náhled do problematiky, zmapování aktuálního stavu v území, příklady z praxe a prevence (např. spolupráce odborníků aj.)

Jakub Novák uvedl, že téma je problematické v rámci celé republiky, jedná se o aktuální hraniční chování a návod, jak s ním pracovat, není jednoznačný. Sebepoškozování se začalo řešit v území ORP Pacov v listopadu/prosinci 2019.

Škola (výchovný poradce, metodik prevence...) jako nástroj k zlepšení, vyřešení situace se příliš neosvědčil (složitá téma, děti se nechtějí svěřit...). **Děti tak směřují do Spirály (záruka anonymity, neformální prostředí...), která s nimi začne problém řešit a stanoví si společně kroky, které vedou k zlepšení/vyřešení situace.** Spirála má v současné době 48 klientů (z toho 6, kteří přiznali, že se sebepoškozují, u dalších 10 mají podezření). Jakub Novák by byl rád, abychom v rámci dnešního setkání zahájili otevřenou diskusi o příčinách a možnostech řešení.

Lukáš Vlček vznesl dotaz, jak Spirála s klientem spolupracuje, když se objeví problém? Zmínil, že v minulosti město vynaložilo velkou snahu sehnat sdíleného psychologa, který by v území působil. Bohužel bez úspěchu, odborníků je málo. Možná by byla i kooperace psycholog x Spirála.

Jakub Novák odpověděl, že by se dítě mělo v první řadě někomu s tímto problémem svěřit, říct to doma, protože příčina je často právě v rodině. V případě, že zjistíme, že se dítě sebepoškozuje, musíme to oznámit ošetřujícímu lékaři, který doporučí **psychologa nebo psychiatra – JSOU VELMI DLOUHÉ ČEKACÍ DOBY (včetně PPP).** Dalším problémem je, že se děti bojí, že budou mít do konce života záznam o tom, že měli tyto psychické problémy a léčili se u psychologa nebo na psychiatrii.

Pavel Tychtl se zeptal, zda jsou to spíše dívky či chlapci, kteří se sebepoškozují, jaké jsou příčiny sebepoškozování a jaký je věk těchto osob. Proběhlo školení na téma šikana?

Ivana Ťoupalová řekla, že v rámci MAP I školení na šikanu bylo, pro učitele, rodiče i veřejnost, ale bohužel se zúčastnili jen ti, kterých se to většinou netýká.

Jakub Novák objasnil, že věková skupina je 13 let, jedná se o 5 dívek a jednoho chlapce → problematika se týká hlavně děvčat. Příčiny jsou například šikana na škole (tato osoba neví, jak s tím jít ven, jak se starostmi zacházet), úmrtí blízké osoby atd. **Odborníci i veřejnost se shodují, že příčinu je potřeba často hledat v rodině - nezájem ze strany rodičů, nemají na děti čas atd.**

3) Projednání návrhů k řešení problematiky, diskuse

Z diskuse vyplynulo, že je důležité svěřit se kamarádům, doma, ve Spirále nebo ve škole – dítě se tak snáze dostane k informaci, že někdo jiný má taky problém, jaká jsou řešení, a že je možné se obrátit na konkrétní organizaci, osobu, která mu pomůže.....Prostě není v tom sám a je „normální“ mít problém.

Miroslav Šafařík tento závěr potvrdil a doplnil, že pokud dítě cokoliv trápí, neumí si s touto nelehkou situací poradit. Je to pro něj opravdu velká životní překážka. Z těchto důvodů se pak může dostat do party, která má určité návyky (např. kouří, pije alkohol nebo se sebepoškozuje). Pokud člověk sdílí problém, může tak vidět, že není sám, a že tento problém má více osob, kteří si se sebou neví rady, a proto navštěvují například Spirálu. Na terapii by měli docházet všichni členové rodiny, navzájem se podřídí, začnou se chápat a být si navzájem oporou. Proto by po prvním kontaktu s rodinou měli jít na sezení všichni členové rodiny. Dítě je jen špička ledovce. Málo si členové rodiny říkají, že se mají rádi (protože je to jasné, když jsou rodina).

Jelikož jsou děti nezletilé, musí o této situaci vědět rodič nebo zástupce dítěte, než začne docházet např. k psychologovi. Pokud se jedná o krizovou situaci, může se zavolat policie, linka bezpečí. Problém je tak často v psychice člověka → v rámci puberty člověk přestřihává vazby, neví, jak se má nově chovat (dospívání). **Rodiči s dětmi v období dospívání neumí komunikovat, dítě neví, co s tím... proto je smysluplné vytvářet, podporovat organizace – Spirálu, kam si může dítě přijít jen tak popovídat a svěřit se** (např. jako kamarádovi). Rodiče, ale mohou chtít, aby se na jejich dítě neukazovalo prstem, že je divné a chodí např. k psychologovi nebo do Spirály. Tímto chováním mu nepomáhají.

František Pinkas vnesl dotaz, zda se děti na sociálních sítích svěřují, že například navštěvují psychologa. **Jakub Novák odpověděl, že ano a tato „reklama“ směrem od dětí funguje lépe, než letáčky nebo jiná forma propagace.**

Ivana Ťoupalová vyzvala ředitele škol k diskusi - zda mají s touto problematikou zkušenosti a jaké.

Jaromír Havel řekl, že se tyto osoby ve škole vyskytují, ale o problematice se více dozvěděl např. až při lyžařském výcviku, kde je atmosféra více osobnější a děti se více otevřou. **Škola zastává důležitou roli, ale možnosti jsou omezenější.** Do zařízení jako je Spirála chodí děti cíleně, škola pro tyto případy má lidi (výchovný poradce, metodik prevence...), ale primárně to škola neřeší. Není známo, jestli škola ví o všech případech a forma sdílení informací škola x Spirála není reálná, protože Spirála informace sdílet nesmí. Bylo zmíněno, že škola je již přehlcena doplňkovými programy výuky, měla by předně „učit“.

Lenka Povondrová se svěčila, že se žák 7. třídy na ZŠ Lukavec sebepoškozuje. Řešili to i s panem doktorem Martínkem, OSPODem i psychiatrií, protože žák šikanuje i ostatní žáky ve třídě. Má svého asistenta, který ho hlídá i během přestávky, protože jednou chtěl i skočit z okna. V současné době je na 3 měsíce v Opařanech. Z rodiny škola ví, že má problémy i v rámci rodiny, žák je z rozvedené rodiny. Pan doktor Martínek celý den ve škole zjišťoval klima třídy, jak se žák chová. Byl zděšený, protože zjistil,

že chování žáka trpí celá třída. Dítě bylo uvolňováno i z odpoledního vyučování. Toto opatření není řešením – dítě cíleně zneužívá.

Všichni se shodli, že z hlediska inkluze by toto dítě zřejmě nemělo patřit do normální školy, protože to narušuje klima třídy, školy a znemožňuje i práci pedagogům. Současně si myslí, že není řešení dát dítě na 3 měsíce do ústavu a poté ho neustále medikovat. Z hlediska systému by mělo být řešení dítěti vysvětlit: „Máš určitý problém, ale to je normální. Pojďme najít nějaké řešení.“

Miroslav Šafařík reagoval na zkušenost ZŠ Lukavec a je toho názoru, že pokud dítě zjistí, že je mu věnována pozornost a je středem zájmu, tak udělá vše proto, aby si pozornost udržel. Komunikoval se svou bývalou klientkou, která mu řekla, že jí **nejvíce pomohlo, když její problém se sebepoškozováním znormálněl** – sebepoškozovala se z důvodu, že chtěla na sebe upoutat pozornost. Proto by tuto službu pro děti v území, kteří se chtějí z problémů vyprávět nabídl všem – nejen těm, kteří se sebepoškozují.

Implementace sdíleného psychologa/terapeuta má 3 stupně: 1) zadavatel: škola - systém - město, 2) realizátor: psycholog/terapeut, 3) cílová skupina: děti, případně rodiče, kteří tuto službu využívají.

Zdůraznil, že Spirála je v území rozhodně potřeba, jelikož disponuje velkou škálou klientů, ale každý má jiné očekávání a potřeby. Dokáže si představit spolupráci v území – jako sdílený psycholog v území, bude mít určené místo, kam za ním může kdokoli ve vymezených hodinách přijít, říct mu svůj problém. Dokáže si představit řešení i tak, že na určité telefonní číslo může dítě kdykoli zavolat, psycholog přijede a popovídá si s ním → něco jako linka bezpečí.

4) Závěr

Zúčastnění se na základě zmapování problematiky v území a definice příčin shodli na tom, že se jedná o problém, který chceme v území řešit.

Všichni zúčastnění se shodli, že ke zlepšení situace by výrazně přispěl zmiňovaný sdílený psycholog/terapeut, který by v území působil. Problém je v nedostatku personálu na těchto pozicích a zajistit takového odborníka pro území je téměř nereálné. Možnosti a formy spolupráce se sdíleným psychologem/terapeutem budou předmětem další práce RT.

Nemůžeme však uzavřít problematiku tím, že nemáme v území psychologa, takže nebudeme dělat nic.

Smysluplné řešení tedy zúčastnění vidí také v podpoře informovanosti dětí a rodičů, tj. sestavit postup – cestu, která nasměruje k vyřešení problému - nastavit síť (např. web, brožurka, či forma v el. žákovské).

Dítě potřebuje řešit daný problém ve chvíli, kdy ho našel! Takže by bylo vhodné řešení, aby dítě - rodič věděl, jak postupovat, v případě, že se s jakýmkoliv problémem setká (nejen se sebepoškozováním).

Závěrem Ivana Ťoupalová řekla, že RT MAP zpracuje návrhy řešení této problematiky do konkrétnější podoby, které v rámci tohoto jednání zazněly a členové s nimi budou seznámeni na dalším setkání PS, které proběhne v květnu 2020.

Na dalších setkáních budou členové seznámeni i s návrhy analytické části projektu MAP II, tyto návrhy budou zahrnuty i v Akčním plánu.

Členové RT poděkovali všem zúčastněným za podnětnou diskusi a rozloučili se.

V Pacově dne 17. 2. 2020

.....

Zapsala: Renata Hronová, DiS.